

ATRAKcje TURYSTYCZNE

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Przysowy

Na obszarze gminy, we wsi Lubieniek, występuje jezioro o powierzchni 138 ha, nazywane Jezioro Szczawińskim, które połączone jest z 10 innymi, niewielkimi jeziorami i zbiornikami wodnymi, tworząc rozległą kanały. Teren ten stanowi unikalną ostoję ptactwa wodnego, wobec czego objęto go ochroną w formie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Przysowy.

Ze względu na ponadprzeciętne wartości naturalnego środowiska przyrodniczego planuje się objąć wyżej wymienione tereny ścisłą ochroną w formie rezerwatu przyrody. W skład rezerwatu przewiduje się włączyć Jezioro Szczawińskie, przyległe lasy i torfowiska, a także fragmenty dolin rzecznych – Osetnicy i Przysowy, przede wszystkim ze względu na występowanie unikalnych i zarazem chronionych gatunków roślin i ptaków.

Kumulacja różnych form dziedzictwa kulturowego

Obszar gminy Szczawin Kościelny jest unikatowym miejscem kumulacji różnych form dziedzictwa kulturowego, pozostałego po poprzednich pokoleniach, wpływając w ten sposób na specyfikę gminy. Spuścizna poprzednich okresów w dziejach gminy Szczawin Kościelny przybiera różną postać, w różny sposób kształtując wrażliwość mieszkańców. Najbardziej wyraziste jest dziedzictwo kulturowe w postaci zabytkowych obiektów architektonicznych i historii sławnych ludzi urodzonych na opisywanym terenie.

Obiekty architektury sakralnej

Najstarszymi a zarazem najbardziej zakorzenionymi w kulturze gminy Szczawin Kościelny budowlami zabytkowymi są obiekty architektury sakralnej, czyli kościoły. Zachwycają one przede wszystkim monumentalnością oraz ar-

cydzielem wykonania wnętrza, ponieważ żaden inny typ budowli na opisywanym terenie nie wymagał zastosowania tak skomplikowanych konstrukcji budowlanych oraz najwyższego kunsztu sztuki dekoratorskiej.

Na terenie gminy Szczawin Kościelny wystę-



Kościół w Szczawinie Kościelnym

pują trzy kościoły, które są nieocenionym spadkiem dziedzictwa kulturowego dla mieszkańców gminy, a zarazem świadectwem ich wiary.

Kościół parafialny pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Szczawinie Kościelnym pochodzi z 1661 roku i posiada styl barokowo-klasycystyczny. Budowla jest orientowana i wmurowana z czerwonej cegły, a następnie otynkowana. Główne przebudowy kościoła zostały wykonane według projektu architekta Hilarego Szpilowskiego.

Ołtarz główny pochodzący z drugiej połowy XVIII wieku wykonany został w stylu barokowym. Na wysokim, dwuczłonowym cokole znajdują się rzeźby, między innymi Matki Boskiej Bolesnej i św. Jana Ewangelisty. Najważniejszym miejscem, skupiającym uwagę jest obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem w sukni ze srebrnej barokowej blachy, datowanej na przełom XVII i XVIII wieku. Natomiast na zasuwie znajduje się obraz Nawiedzenia Najświętszej Marii, pochodzący prawdopodobnie z 1793 roku domniemanego autorstwa Franciszka Smuglewicza. Zwieńczenie ołtarza

opatrzone zostało obrazem Chrystusa na krzyżu z końca XVIII wieku.

Ponadto bardzo cennym elementem wyposażenia kościoła jest miedzioryt z 1718 roku, autorstwa Johanna Gottfieda Krisnera z Lipszyc, przedstawiający mapę Polski z rozmieszczeniem i spisem konwentów reformackich w Polsce i sygnaturę grafika.

W podziemiach kościoła mieści się krypta o kolebkowo-krzyżowych sklepieniach, wspartych na filarach.

Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii w Suszeru wzniesiony został według projektu architekta



Sanktuarium w Suszeru

Hilarego Szpilowskiego w 1810 roku. Dopiero osiemdziesiąt lat później w 1890 roku nadbudowane zostały wieże kościelne. Autorem polichromii wnętrza, którą datuje się na 1894 rok, był natomiast malarz Leon Zdziarski.

Klasycystyczny, orientowany, murowany z cegły i otynkowany kościół usytuowany został malowniczo na wzniesieniu. Wewnątrz kościoła, w części gdzie mieści się prezbiterium, pod którym znajduje się krypta grobowa rodziny Skarżyńskich dziedziców wsi Susierz.

Niezwykle ciekawe i przykuwające uwagę jest wyposażenie kościoła, zwłaszcza zaś murowa-

ne ołtarze. Najważniejszy z nich, ołtarz główny, pochodzi, podobnie jak cały kościół z 1810 r. i jest autorstwa tego samego architekta. Występuje w formie tzw. mensy klasycystycznej, ozdobionej laurowymi girlandami. Natomiast tabernakulum ma postać świątynki ozdobionej laurowymi zwisami, ponad którą wisi obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem zwanej Suserską, z racji, iż słynie on z cudów, został okoronowany w obecności 9 biskupów i około 7 tysięcy pielgrzymów 15 sierpnia 2014 r.



Obraz Matki Boskiej Suserskiej

Kościół parafialny pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Trębkach wzniesiony został w 1802 roku. Projektodawcą tej budowli był architekt Hilary Szpilowski. Kościół posiada cechy stylu klasycystycznego i zwrócony jest częścią pezbiterialną na południowy-wschód.

Bogatym wyposażeniem charakteryzuje się wnętrze kościoła. Wśród najcenniejszych elementów wymienić należy klasycystyczny ołtarz główny, datowany na początek XIX wieku, projektu Hilarego Szpilowskiego, który zdobi obraz Chrystusa Ukrzyżowanego, pochodzący prawdopodobnie z pierwszej połowy XIX wieku. Po bokach obrazu znajdują się dwie rzeźby puttów, ułożone na kolumnowych wspornikach.

Wzbudzający uwagę jest również nowy ołtarz boczny z pierwszej połowy XIX wieku, mieszczący wewnątrz obrazy.

Zespół parkowo-dworski w Słupie składa się z reszty parku krajobrazowego i murowanego dworku. Klasycystyczny dwór w Słupie pochodzi z drugiej połowy XIX wieku i należał do rodziny Kownackich, z której pochodziła znana pisarka książek dla dzieci – Maria Kownacka. Interesujący był również park krajobrazowy ota-

czający dwór, gdyż składał się z dwóch czterobocznych stawów, połączonych groblą, usytuowanych wśród przepięknych łąk. W zaciśnięciu parku znajduje się ponadto pomnik powstańców, zamordowanych przez hitlerowców.

Maria Kownacka i Andrzej Małkowski

Maria Kownacka jest postacią z której mieszkańcy gminy Szczawin Kościelny są szczególnie dumni. Ta znana pisarka książek dla dzieci między innymi: Plastusiowego pamiętnika, Kajtkowych przygód, Rogasia z doliny Roztoki itp.

Pisarka urodziła się 11 września 1894 roku w opisywanym wcześniej dworku w Słupie, na terenie dzisiejszej



Figura Plastusia stojąca przy GOK w Szczawinie Kościelnym

gminy Szczawin Kościelny. Szczególna wrażliwość pisarki na piękno rodzimej przyrody rozbudziła w pisarce jej matkę – Ludwikę Kownacką z Lesznowskich, która zmarła nagle, kiedy Maria miała 8 lat. Pochowana została na cmentarzu w Suszeru. Maria Kownacka zmarła 27

lutego 1982 roku w Warszawie. Maria Kownacka napisała ponad 50 książek, które do tej pory są bardzo chętnie czytane przez dzieci i młodzież.

Aby zachować choć namiastkę pamięci znanej pisarki w Szczawinie Kościelnym przy Gminnym Ośrodku Kultury powstała „Plastusiowa dolina”. To park rekreacyjny w którym stoją figury z książek Mari Kownackiej-dwumetrowy Plastuś, który zaprasza do odwiedzania Plastusiowej doliny, Rogas z Doliny Roztoki i dzieci z leszczynowej górką zjeżdżające z górką na sankach. To swoiste muzeum pisarki.

Zespół dworski w Trębkach składa się z dwóch dworów, z których pierwszy zbudowany został prawdopodobnie dla rodziny Łączyńskich w połowie XIX wieku. W niedługim czasie, gdyż już w drugiej połowie XIX wieku nastąpiła jego rozbudowa dla potrzeb rodziny Małkowskich lub Radziszewskich.

Z Trębek wywodzi się Andrzej Małkowski, założyciel polskiego harcerstwa. Andrzej Małkowski urodził się 31 października 1888 roku w Trębkach, gdzie spędził swoje dzieciństwo, czyli pierwszych dziesięć lat życia.

W Trębkach odbywają się obchody kolejnych rocznic urodzin i śmierci tego znamienitego człowieka. Zjeżdżają się na nie harcerze z całej Polski. Ponadto w celu oddania hołdu tragicznie zmarłemu założycielowi Harcerstwa Polskiego w Trębkach przy skrzyżowaniu dróg wzniesiony został kamienny kopiec z wmurowaną brązową tablicą, na której widnieje napis: „Andrzejowi Małkowskiemu współtwórcy Harcerstwa Polskiego urodzonemu 31.X.1888 r. w Trębkach. Zmarłemu tragicznie 16.I.1919 r.”

Ku czci Andrzeja Małkowskiego, jego imieniem nazwana została również Szkoła Podstawowa w Szczawinie Kościelnym. W holu głównym szkoły znajduje się ogromnych rozmiarów tablica pamiątkowa patrona.

BAZA NOCLEGOWA I GASTRONOMICZNA

AGROTURYSTYKA

Halina i Henryk Wyrwa

Holendry 21
www.holendry21.eu
tel. 24 236 53 75, 602 579 714

Gospodarstwo Agroturystyczne „Sosenka” Elżbieta i Mieczysław Pszczółkowsky

Holendry Dobrowskie 15 A
www.sosenka-holendry.cba.pl
tel. 669 100 788

Agroturystyka Zacisze Stanisław Markiewicz

Osowia 13
www.osowiaagroturystyka.
blogspot.com
tel. 604 205 821

Gospodarstwo „Pastuszkowo”

Jesionka 10
www.pastuszkowo.pl
tel. 728 395 588

DOMY WESELNE

„ZYGKOR”

Zygmunt Korycki
Kaleń 3
tel. 24 235 13 60

Joanna i Radosław Wypych

Stefanów Suserski 15
tel. 668 200 715



Gospodarstwo Agroturystyczne w Holendrach



LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
FUNDACJA
AKTYWNI RAZEM

Gmina SZCZAWIN KOŚCIELNY



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader, działanie „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Publikacja wydana przez Lokalną Grupę Działania Fundację AKTYWNI RAZEM.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 -

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE

Gmina Szczawin Kościelny, powiat gostyniński, województwo mazowieckie położona jest w centralnej części Polski, na północno-zachodnim Mazowszu, w odległości 110 km od Warszawy, 75 km od Łodzi oraz 20 km od Wisły. Powierzchnia gminy wynosi 127,1 km², natomiast zamieszkuje ją ponad 5,1 tys. osób.

Gmina podzielona została na 31 sołectw, w skład których wchodzi 51 miejscowości.

Teren gminy Szczawin Kościelny graniczy:

- od zachodu z gminą Gostynin
- od południowego zachodu z gminą Strzelce
- od północy z gminą Łąck
- od północnego wschodu z gminą Gąbin
- od południowego wschodu z gminą Pacyna
- od południa z gminą Oporów

Gmina Szczawin Kościelny jest typową gminą rolniczą, gdyż użytki rolne zajmują ok. 75 % arealu gminy, przy czym ogólna liczba gospodarstw wynosi ponad 1200.

Budżet Gminy Szczawin Kościelny to około 12,5 mln złotych z tego około 3,5 mln przeznaczane jest na inwestycje.

Teren gminy Szczawin Kościelny jest bogaty w walory przyrodnicze. Jest również unikatowym miejscem kumulacji różnych form dziedzictwa kulturowego.

Atrakcją przyrodniczą regionu jest jezioro o powierzchni 138 ha, nazywane Jezioro Szczawińskie, które połączone jest z 10 innymi, niewielkimi jeziorami i zbiornikami wodnymi, tworząc rozległe kanały. Teren ten stanowi unikalną ostoję ptactwa wodnego, wobec czego objęto go ochroną w formie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Przysowy.

Teren gminy Szczawin Kościelny to także interesujące skupisko licznych dworców i parków podworskich. Są one niezatartymi piętnem czasu obiektami dziedzictwa kulturowego, związanymi bezpośrednio z życiem i działalnością przodków.

Perłą Gminy jest Zespół parkowo-dworski w Słupie, w którym urodziła się

znana pisarka Maria Kownacka, autorka takich książek dla dzieci jak m.in. *Plastusiowy Pamiętnik* i *Rogaś z doliny Roztoki*.

Ważną rolę w spuściznie historycznej gminy pełni Zespół dworski w Trębkach, w którym urodził się Andrzej Małkowski, twórca polskiego harcerstwa.



Dwór w Słupie - Miejsce urodzin Marii Kownackiej



Ludowy Zespół Pieśni i Tańca Szczawin Kościelny



Plastusiowa Dolina



Jezioro Szczawińskie



Szczawin Kościelny Municipality

Szczawin Kościelny municipality is located in Gostynin district of the Mazovian Voivodship. It is situated in the central part of Poland, in north-western Masovia, 110 km from Warsaw, 75 km from Łódź and 20 km from the Vistula river. The land area of the commune is 127.1 km² and it is inhabited by over 5.1 thousand of people. The municipality is divided into 31 rural administrative units, which include 51 villages.

Szczawin Kościelny municipality is bordered by:

- to the west with the municipality Gostynin,
- to the south-west with the municipality Strzelce,
- to the north with the municipality Łąck,
- to the north-east with the municipality Gąbin,
- to the south-east with the municipality Pacyna,
- to the south with the municipality Oporów.

The municipality of Szczawin Kościelny is a typical agricultural commune - farmland covers about 75 % of the municipal area and the total number of households is more than 1200.



The budget of Szczawin Kościelny municipality is approximately 12.5 million zlotys, from which approximately 3.5 million zlotys is spent on investments. Szczawin Kościelny is rich in natural advantages. It is also a unique place in terms of cultural heritage.

Lake Szczawińskie, which covers 138 hectares is the main natural attraction of the region. It is connected to 10 other smaller lakes and water reservoirs, forming extensive channels. This area is an unique refuge for waterfowl and that is why it is protected as a part of The Przysowa Valley Landscape Park.

Szczawin Kościelny municipality also boasts an interesting concentration of numerous small manor houses and manor parks. These are timeless places full of cultural heritage, connected directly with the life and activity of their ancestors.

The park-manor complex in Słupie is the municipality's jewel in the crown. It is the birthplace of Maria Kownacka, the famous writer and author of children's books such as "Plastusiowy pamiętnik" (The Plastusiowy's Diary) and "Rogaś z doliny Roztoki" (Rogaś from the Roztoka Valley).

The manor house complex in Trębki is also an important part of the municipality's history, as it is the birthplace of Andrzej Małkowski, the creator of Polish scouting.

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

- ◆ **Medyk NZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia**
Filia
09-550 Szczawin Kościelny
ul. Jana Pawła II 7
tel.: 24 235 13 05
- ◆ **Bank Spółdzielczy w Gąbinie Oddział Szczawin Kościelny**
09-550 Szczawin Kościelny
ul. Warszawska 4
Godziny otwarcia 7.00 - 15.00
tel.: 24 235 13 38
- ◆ **Bankomat**
ul. Warszawska 4 - całodobowo
- ◆ **Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna**
w Szczawinie Kościelnym
ul. Spółdzielcza 4
09-550 Szczawin Kościelny
tel.: 24 263 69 26
- ◆ **Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Szczawinie Kościelnym**
ul. Jana Pawła II 1
09-550 Szczawin Kościelny
tel. 24 235 13 48
- ◆ **Szkoła Podstawowa w Trębkach**
Trębki 1
09-550 Szczawin Kościelny
tel.: 24 236 19 30
- ◆ **Parafia pw. Nawiedzenia NMP**
09-550 Szczawin Kościelny
tel.: 24 235 13 75
- ◆ **Parafia pw. Wniebowzięcia N.M.P.**
Dekanat: Żychlin, diecezja łowicka
Suserz 54
09-550 Szczawin Kościelny
tel.: 24 235 13 77
- ◆ **Parafia pw. św. Stanisława Kostki zakonnika**
Dekanat: Żychlin, diecezja łowicka
Trębki 27
09-550 Szczawin Kościelny
tel.: 24 236 19 95



LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA FUNDACJA AKTYWNI RAZEM

Lokalna Grupa Działania Fundacja AKTYWNI RAZEM jest partnerstwem trójsektorowym powstałym w ramach podejścia Leader. Lokalna Grupa Działania (LGD) to grupa osób reprezentujących miejscową społeczność, zaangażowana w działania na rzecz rozwoju lokalnego. W ramach LGD działają przedstawiciele trzech sektorów: publicznego (samorządy), społecznego (organizacje pozarządowe) oraz gospodarczego (przedsiębiorcy).

Celem działania Fundacji AKTYWNI RAZEM jest realizacja działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i wspieranie inicjatyw na terenie gmin: Baruchowo, Gąbin (gm. miejsko – wiejska), Gostynin, Iłów, Kowal (gm. wiejska), Kowal (gm. miejska), Łąck, Nowy Duninów, Sanniki, Pacyna, Słubice oraz Szczawin Kościelny.



OPRACOWANIE:

Urząd Gminy w Szczawinie Kościelnym

ul. Jana Pawła II 10
09-550 Szczawin Kościelny

tel. 24 235 13 72
fax 24 235 13 66

www.szczawin.pl
e-mail: gmina@szczawin.pl

WYDAWCA:

Lokalna Grupa Działania
Fundacja AKTYWNI RAZEM

ul. Brzozowa 1, 09-520 Łąck
tel./fax 24 276 61 33

www.aktywnirazem.pl
e-mail: aktywni.razem@wp.pl